

GIUSEPPE SCARLATTI

DOVE È AMORE È GELOSIA

TISKOVÁ ZPRÁVA

Ve spolupráci s Národním památkovým ústavem a Nadací barokního divadla připravila BVA International výjimečný projekt – novodobou světovou premiéru komické opery na unikátní scéně zámeckého barokního divadla Státního hradu a zámku Český Krumlov s kompletní barokní scénickou a kostýmní výpravou a využitím původní mašinerie a dobových efektů.

Opera Dove è amore è gelosia měla v barokním divadle premiéru 24. 7. 1768. Novodobá premiéra proběhla dne 9. září a jediná repríza byla 10. září 2011.

DOVE È AMORE È GELOSIA **/Kde je láska, je i žárlivost/**

Operu Dove è amore è gelosia zkomponoval na objednávku J. A. Schwarzenberga, Giuseppe Scarlatti. Uvedení se konalo u příležitosti svatební návštěvy Jana Schwarzenberga dne 24. července roku 1768 na zámku v Českém Krumlově. Operu dirigoval sám Giuseppe Scarlatti. Libreto napsal Marco Coltellini

Giuseppe Scarlatti

Neapol, 1718 – Vídeň 1777

Italský skladatel, synovec Domenica Scarlattioho. Od roku 1739 žil v Římě, poté ve Florencii a do roku 1744 v Lucca. Se svojí ženou Barbarou, operní zpěvačkou, žil krátce ve Vídni roku 1748, ale zanedlouho se vrátil zpět do Itálie - roku 1752 se v Benátkách hrály jeho dvě opery. Pobýval i krátce ve Španělsku a v Neapoli, ale potom žil především v Benátkách a ve Vídni. Zde působil jako hudební skladatel pro baletní představení divadla Kärntnertorttheater. V polovině roku 1760 ho cesty zavedly do Španělska a později pracoval ve Vídni pro rodinu Schwarzenbergrů. Byl učitelem hudby členů rodiny princezny Marie Teresie a Marie Arnošky a později i kněžny Marie Eleonory ze Schwarzenbergu. Složil více než 30 oper, které byly hrány v mnoha italských městech a ve Vídni.

O průběhu slavností a provedení opery se dochovaly historické dokumenty, které popisují zahájení slavností příjezdem kočárů, doprovázených hudbou na dva lesní rohy, dva fagoty a čtyři hoboje.

O průběhu krumlovských slavností píše „Wiener-Diarium“ dne 24. srpna 1768 pod „Politickými novinkami“ kromě jiného: „Dne 24. července v poledne byla velká tabule pro 72 hostí, večer byla produkována nová

italská opera od skladatele pana Scarlattiho, které se dostalo neobyčejné chvály, protože byla obzvláště vynalézavá.“

V archivu Německých řádů je uložen dopis hraběte Ludvika von Zinzendorf, švagra svatebního páru, který byl přítomen na krumlovských slavnostech a svému v Anglii pobývajícímu bratru podává do Birminghamu zprávu. Také on popisuje tyto dny v Krumlově jako „pobyt skutečně brilantní“ se „slavnostmi

velmi příjemnými“ a zcela ve stylu „velké šlechty“.

Prager Postzeitung popisuje 3. září 1768, že: „24. července večer byla provedena zpěvohra. Jedná o „Intermezzo giocoso“ Giuseppe Scarlattiho „Dove è amore è gelosia“ které, jak vyplývá z obdržných věnovacích exemplářů originální partitury v Krumlově a Vídni, byla komponována „na příkaz Jeho Výsosti knížete Schwarzenberga“.

Exemplář uložený ve Vídni zmiňuje také obsazení krumlovského provedení:
 Clarice – princezna Theresa Schwarzenberg
 Vespetta – paní Scarlatti
 Orazio - hrabě Salbourg
 Patrizio – pan Coltellini, libretista intermezza

Vedle libretisty Marca Coltelliniho, který proslul také svými librety pro Haydna a Mozarta, zpívala jeden part také druhá manželka Scarlattiho Antonia. U šlechtických představitelů stojí na jevišti již následnická generace z domu Schwarzenbergů, je to jednadvacetiletá princezna Maria Theresia, která jde ve stopách své matky.

Režijní nastudování připravil **Ondřej Havelka**, jehož dosavadní realizované operní projekty a zkušenosti byly zárukou výrazného pojetí s respektováním všech historických aspektů barokního divadla. Hudebního nastudování se ujal **Vojtěch Spurný**, který vystudoval AMU (operní režie, dirigování, cembalo) a Vysokou školu v Utrechtu (cembalo a provozovací praxe staré hudby). Mimo jiné pracoval i v Zámeckém

divadle v Drottningholmu. Pro realizaci tohoto projektu byl vytvořen orchestr s názvem „**Schwarzenberský dvorní orchestr**“. Ke spolupráci byli přizváni nejlepší hudební specialisté na historické hudební nástroje.

Sólových partů se ujali sólisté Národního divadla. **Kateřina Kněžíková**, která například v roce 2008 byla přizvána ke spolupráci na

přípravě a realizaci nahrávání nové oficiální verze České státní hymny spolu s Jiřím Bělohávkem a v roce 2009 se představila ve Španělském sále Pražského hradu při příležitosti návštěvy Papeže Benedikta XVI v sopranovém partu Te Deum A. Dvořáka. **Jaroslav Březina**, který je od roku 1993 sólistou opery Národního divadla v Praze, kde vytvořil mnoho rolí domácího i světového repertoáru.

Lenka Máčiková se stala v létě 2007 finalistkou prestižní pěvecké soutěže v italském Trevisu. V sezóně 2008-2009 vystoupila jako Amor v Gluckově opeře Orfeus a Eurydika v Slovenském národním divadle a v Národním divadle v Praze debutovala v sezóně 2007-2008 jako Žerlina v Mozartově Donu Giovannim. V tomto roce zde nastudovala Despinu v Cosi fan tutte a Panoše a Čarounou dívku ve Wagnerově Parsifalovi.

Aleš Briscein mezi jehož nejnovější vystoupení patří Princ (Dvořák – Rusalka) ve vídeňské Volksoper a Kudrjáš (Janáček – Káťa Kabanová) v Opéra National de Paris. V roce 2011 zpíval např. na festivalu v Salzburku (Janek v Janáčkově Věci Makropulos) a v Národním divadle v Praze jako Belmonte (Mozart – Únos ze serailu).

Roli sluhu si zahrál **Bob Klepl** a roli markezíny **Taťána Kupcová**.

V koprodukcí BVA International, České televize, NHK Tokyo, Clasart Clasic vznikne televizní záznam opery doplněný dotáčkami ze zákulisí divadla a exteriérů zámku ve formátu High Definition. O vysílání projeví zájem televizní společnosti z celého světa. Režisérem televizního záznamu je Ondřej Havelka, kameramanem Jan Malíř, výtvarnicí kostýmů je Jana Zbořilová.

Představení se setkala s velkým pozitivním ohlasem u odborné veřejnosti. **Opera plus** píše: "Kolik nejrůznějších komedií bylo z podobných zápletek a charakterů poskládáno, a jsou-li dobře zahrány – a pokud jde o opery, také zaspívány – vždycky pobaví. A zde se hrálo i zpívalo velmi dobře. Využita byla i záračná krumlovská mašinerie (hromy, blesky a vítr). Divák mohl plně sledovat zpěv i akci a vnímat jedinečné prostředí, vytvořené historickými kulisami".

Lidové noviny: "Dirigent Vojtěch Spurný a jeho Schwanzerberský dvorní orchestr v parukách a dobových kostýmech dodali rozkošnou hudební eleganci – založenou ovšem na muzikantské zkázněnosti a řádu.. A čtveřice sólistů - Lenka Máčiková, Kateřina Kněžíková, Aleš Briscein a Jaroslav Březina nejen skvěle zpívala a se zjevnou znalostí obsahu italského textu si brilantně „povídala“ v recitativech, ale také dodala svým rozverným postavám člověčí komiku. Březinova kreace v převleku za ženu a zpěv

falzetem patřily k nezapomenutelným ozdobám inscenace. Takové pojetí obstojí i v tvrdé konkurenci dnešních specialistů na historicky poučenou interpretaci. Důležitým spoluhráčem bylo samo divadlo a bylo milé, že na děkovačku přišla i parta mašínistů, neboť díky nim byly přestavby rychlé, tiché a efektní natolik, že se vtírala otázka, zda moderní technologie jsou skutečně o tolik lepší. Byl to unikátní večer - doufejme, že bude mít pokračování i v dalších letech".

Nad projektem převzal záštitu
místopředseda vlády a ministr zahraničních
věcí České republiky
Karel Schwarzenberg

a

hejtman Jihočeského kraje
Mgr. Jiří Zimola

